Մանզումեի Լեֆեար

ՄԻՒՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳՉՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ԳԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — 1866 ՕԳՈՍՏՈՍ 29 ԲԱԶՄԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — ՆԻՄԷՐՕ 135

Մանզումեսի էֆքեար հաֆթասաա 6 եանի սէնէեաէ 300 նիւսխէ վէրլիպ, սէնէվի գբյմէթի, բօսթա փարասը սաախի իչինաէ օլարագ, 200 զբ" օլուպ, ալիը այլըզը 100 զբ" օլաճագ, վէ նիւսխէեսի սաախի 30 ար փարայա սաթբլաճագ տըր։

Իլանաթըն պէհեր սաՀըրը իչին, պիրինճի տեֆասաա 3, իքինճի տեֆասաա 2, վէ իւչինճիւ վէ սայիր տեֆալարսաա 1 եր դուրուշ ալընաճագ տըր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գէյ օղլուեսաա տօզրու Հօլսաա 319 Նիւմէրօլու խանէսաէ ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏ Թաչիաեսինաէ, կարապետ 8. Փանուսեանէ կէօնտէրիլէճէքտիր։

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑՑԷ

Օգոսաոս 27	էն եիւքսէք	54–
» »	էն ազաղը	52–56
» »	Գաբանտը	53–55

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑՑԷ

ԿԻՐԻՏ ԻԽԹԻԼԱԼԸ

«Բէնչէէմպի կիւնիւ Կիրիալի Մուսթաֆա բաչա հազրէթլէրի, Կիրիտ ճէզիրէսինէ տայիր օլան մէմուրիյէթի մախասուսլէրի զըմնընաա քէնտուլէրինէ իթա օլունաճագ թալիմաթըն միւթալաասը նիյէթիյլէ Պապը-Ալիտէ պիր մէճլիս թէճէմմիւ իթմիչ, վէ տիվէյլի մուազզամա սէֆիրլէրի տախի չուգ մէճլիսաէ հազըր պուլունմազլար տըր։

«Զաթը հազրէթի մէյչախէթքէնահի տախի մէզքիւր մէճլիսէ տավէթ պույրուլուգտան պաչգա, պազը մալիումաթը լազըմ ալընմագ իւզրէ, ճէզիրէյի մէզպուրքտէն պիլ մէմուրիյէէ պուրահա կէլմիչ օլան պիր գաչ քիմսէնէլէր տախի չաղրըլմըշլար, վէ մէզքիւր մէսէլէ իւզէրինէ խայլիճէ միւշավէրաթ կէչտիքտէն սօնրա, վէրիլէն գարար տիւնքի կիւն համի պուլունան տէվլէթլէրին վէքիլլէրինէ իհալէ գըլընըպ, վէ միւշարիյէհիւմ վէքիլլէր տախի Ալի բաչա հազրէթլէրի նէզտինտէ թէճէմմիւ իթմիչլէր տիր։

«Գու միւշավէրէլէրտէն անլաշըլտըղընա նէզարէն, բաչալը միւշարիւլյհ հազրէթլէրի կիրիտէ մուվասէլէթլէրինտէ, ասայիչի հալին իհաէսինէ մուճիպ օլուճու թէքլիֆլէր իտիպ, վէ Խրիսթիեանլարըն քեաֆֆէյի իաթիտալարը իճրասընա լութֆ ու հիմմէթ պուեուրաճագլարը մէմուլի գալիտէն տիր»։

Լէվանէ Հէրալտ։

— . . . Միւէլլիֆ։

Օգոստոս 19. 1866 Գարա-Հիսարը Ծահիպ։

ՃԷՆապը Հապգ ՃԷմիյի ՃիհՀանը քեաՖֆի ՃԷյլա պէլա վէ աՃէթի սէ մավիյէտէն մասուսն պուլյուսան։ Օգոստոս 17 չարշէմպիհ կիւնիւ կիւնտուզիւն սաաթ 9 ըսաատէլէրինաէ Գարա-Հիսար Հավալիսինէ իւզէրինէ, սիմ սիեահ պիր պուլութ գաբլաեբզ, եաղըմ սաաթ ալէստէվամ էն ուՖքադը մազը պէօյուքլիւկինաէ օլալագ եաղան տօզուսան մահսուլսաքը աբզինէէէ վէք չոգ իսաարաթ վուգուպուլմազ, վէ Հարմանլարա (իսըզմէն) չօգ զարար օլունտուբսան պաչգա, պիր սաաթ մըգտարը եաղան եաղմուրսան, չարշը իւզէրինէ Ճէվիկլատէ պիր սէլ գուհուբ իաէրէք, տիւքքեան իւզէրինտէ օլան Թուրալարը տախի կէօմիւրմիւչ, լայլի տիւքքեանլարը սօս պասարագ, երեյի զարար տահա վուգուպուլմազ տուբ։ Պաղ պէքճիսինին պիլբիյի սէլտէն դաչարըմ տէր իքէն, դուրԹուլամաեբզ պօղուլմազ օլտուդու կէօբիւլմիւչ տիւբ։ Մեազ Ալլահ, էկէր պուաՃէթ պէչ տաղըգա սահա տէվամ լէվմիչ օլսա իտի, մէմլէքէթ պիւԹիւն պիւԹիւնէ լայրապ օլաճագլարը։

* * *

ԱՏԱՊ ՎԷ ՀԱՍՈՒՆԵԱՆ ԹԱԳՐԻՐԻ

Մանըշդէն 134 էանէէ-նէսխէսինտէն պէբյեէ։

Հասունեան հազրէթլէրի պիզիմ եազտըղընըզ իչին աատապա մուղայիր տիր տէյի թագրիր իթմէքտէն իսէ, էկէր թագրիր իթմէյէ աէլահիյէէթի վար իտի իսէ (վար իտի իսէ տէրիզ· չիւնքի թագրիր եազմագ իմքիեազը, զանն իտէրիվ քի, թարաֆը Սալթանաթը աէնիյէէտէն սըրֆ բուհանի մէմուրիյէէթտէ պուլունանլարա իհսան պույրուլմաեբզ, իլա, բաթրիքլէրէ իհսան պույրուլմուշ տուբ, վէ Հասունեան հազրէթլէրինտէ իսէ բաթրիքլիք սըֆաթ վէ րիւէթպէի պուլունմաեբզ, Բօմա իտարէսի թանէրընաա օլտուդու հալտէ սըրֆ բուհանի պիր մէնէէտտար, եանի պիր եպիսկոպոսապետ տիր, վէ պուննա տաախի իապաթ, Գապը-Ալի թարաֆընտան միլլէթիմիզին Գաթօլիք գըսմընա խիթապէն իրսալ պույրուլան թանրիրաթ քէնտի իտարէրինէ խիթապէն կէլմէյիպ, իլլա բաթրիքթանէլէրի իմինէ կէլմէքտէ տիր), մէզքիւր բրզա հազարէթի ճինայէթի թէօհմէթի թանրընտաա պուլունան վարդապետ իլէ, պիր կէնճ գըզը ճէպրէն պու. թարաֆա կէօնտէրմէյէ ճիւրաթ իտէն էնգարէ գերատպծառը ալէյհինտէ եազմալը իտի, վէ պուտաա քեամիլէն վազիֆէլէրինտէն իտի. չիւնքի ճիհանի ճինայէթէն թէֆթիչ ու թէճէսսիսինէ քէնտիլէրի գարըշամաեաճագլարընտան, Հիսքիմէթի սէնիյէէ հագգընտա վազիֆէլէրինտէն պուլունան սատագաթ վէ խըսմէթի իմրա պիրլէ, անիտէ քէյֆիյէթի մէզպուրէյի Գապը-Ալիյէ իխթար իլէմէլիլէր իտի։

Կէլէճիմ եազտըգլարըմըզըն սատապա մուղայիր օլմատըզը պահընտա։

Եազտըգլարըմըզ իքի ճինէթլէ սատապա մուղայիր օլապիլիր, եանի պիրինճիսի էօյլէ վուգուաթլարըն զազէթաաա տէրճ իտիլմէսի, վէ իքինճիսի իսթիմալ օլունան լուղէթլէրին բէք չիրքին օլմասը։

Էվվէլքիսինէ ճէվապ վէրիրիզ քի, էօյլէ վուգուաթլարըն զազէթաաա տէրճ օլունմասը, հէր եէրտէ ճայիզ օլտուգտան պաչգա, Մահպուաթ-Նիզամիսմէսինտէ տախի օլ պապտէ հիչ պիր եասագ պուլունմաաըլընտան, հէր վագթի եազմագտաեըզ, վէ եազըլմագտա տըր։ Իքինճիսինէ կէլինճէ, պիզ նէզաքէթէ բիայէթէն, էնգարէ մէքթուպունտա միւրագգամ պուլունան նիչէ լուղէթլէրի հազգ վէ նիչէ լուղէթլէրի թէպտիլ իթմէքտէն պաչգա, պազը լուղէթլէրի տախի նօգթալար իլէ կէչմիչիզ տիր։

Իմդի, Հասունեան հազրէթլէրի վէ հէմքէֆքեարլարը, էկէր էօյլէ պահալարը վէ լուղէթլէրի սատապա մուղայիր սատ իթմէքտէ իսէլէր, էվվէլա էվլէրտէ վէ քիլիսէլէրտէ վէ մէքթէպլէրտէ նէ գատար Աատուածաչունչ վէ Աճեատաան վար իսէ քեաֆֆէսինի աՃէչէ եազտըրմալըտըրլար. չիւնքի պիզ

Ինչպես Ալի Բաբան գտավ գանձերի քարայրը

Ալի Բաբան աղքատ մարդ էր։ Նա ապրում էր մի փոքրիկ գյուղում, որտեղ ամեն առավոտ արևը նույն տեղից էր ծագում, իսկ ամեն երեկո նույն ոչխարները նույն ճանապարհով էին տուն վերադառնում։ Նրա կինը՝ Ֆատիման, ամեն օր ասում էր նրան, որ ինչ-որ բան պետք է անի, որպեսզի աղքատությունից դուրս գան։

Մի օր Ալի Բաբան որոշեց գնալ հեռու լեռները՝ փայտ հավաքելու։ Նա վերցրեց մի պարկ և մի կացին, և ճանապարհ ընկավ դեպի այն կողմը, որտեղ երբեք չէր եղել։ Երբ արդեն մի քանի ժամ քայլել էր, հանկարծ տեսավ մի մեծ, մռայլ քար, որի մեջ մի նեղ անցք կար։ Անցքի մոտ ոչ մի ծառ չէր աճում, ոչ մի թռչուն չէր երգում։ Ալի Բաբան սկզբում վախեցավ, բայց հետո մտածեց, որ գուցե այնտեղ ինչ-որ արժեքավոր բան կա։

Նա ծնկի եկավ և սկսեց ուշադիր նայել անցքի մեջ։ Ներսից թույլ լույս էր գալիս, և նա կարողացավ տեսնել մի նեղ ճանապարհ, որը ներքև էր տանում։ Ալի Բաբան երկար մտածեց։ Նա գիտեր, որ վտանգավոր է մենակ մտնել այդ տեղ, բայց նաև գիտեր, որ եթե չփորձի, ապա միշտ կափսոսա։ Վերջապես նա որոշեց իջնել։

Նա կապեց պարկը պարանի ծայրին և սկսեց զգուշությամբ սողալ ներքև։ Պատերը խոնավ էին, և ամեն քայլափոխի նա կարող էր սահել ու ընկնել։ Երբ նա հասավ ներքև, տեսավ մի մեծ սրահ, որի պատերը փայլում էին ոսկու և արծաթի պես։ Այնտեղ դրված էին մեծ սնդուկներ, որոնք լի էին ոսկե մետաղադրամներով, թանկարժեք քարերով և զարդերով։

Ալի Բաբան չէր հավատում իր աչքերին։ Նա մի քանի րոպե կանգնած էր լուռ, ապա սկսեց լցնել պարկը։ Նա վերցրեց միայն այնքան, որքան կարող էր տանել, որովհետև գիտեր, որ ագահությունը միշտ վատ բան է բերում։ Երբ պարկը լցվեց, նա դուրս եկավ քարայրից և վերադարձավ տուն։

Ֆատիման, տեսնելով ամուսնու ուրախ դեմքը և լի պարկը, զարմացավ։ Նա հարցրեց, թե որտեղ է գտել այդքան գանձ։ Ալի Բաբան պատմեց ամեն ինչ։ Նրանք միասին որոշեցին, որ այլևս երբեք չեն տառապի աղքատությունից։ Նրանք կառուցեցին մեծ տուն, գնեցին հարուստ հագուստներ և սկսեցին ապրել երջանիկ կյանքով։

Սակայն Ալի Բաբան չմոռացավ իր գյուղացիներին։ Նա օգնեց նրանց, որոնք կարիքի մեջ էին, և միշտ հիշեցնում էր իր որդիներին, որ հարստությունը պետք է օգտագործել բարի գործերի համար։ Այդպես նրա անունը դարձավ հայտնի ոչ միայն իր հարստության, այլև իր բարության համար։

Ինչպես Ալի Բաբան գտավ գանձերի քարայրը

Ալի Բաբան աղքատ մարդ էր։ Նա ապրում էր մի փոքրիկ գյուղում, որտեղ ամեն առավոտ արևը նույն տեղից էր ծագում, իսկ ամեն երեկո նույն ոչխարները նույն ճանապարհով էին տուն վերադառնում։ Նրա կինը՝ Ֆատիման, ամեն օր ասում էր նրան, որ ինչ-որ բան պետք է անի, որպեսզի աղքատությունից դուրս գան։

Մի օր Ալի Բաբան որոշեց գնալ հեռու լեռները՝ փայտ հավաքելու։ Նա վերցրեց մի պարկ և մի կացին, և ճանապարհ ընկավ դեպի այն կողմը, որտեղ երբեք չէր եղել։ Երբ արդեն մի քանի ժամ քայլել էր, հանկարծ տեսավ մի մեծ, մռայլ քար, որի մեջ մի նեղ անցք կար։ Անցքի մոտ ոչ մի ծառ չէր աճում, ոչ մի թռչուն չէր երգում։ Ալի Բաբան սկզբում վախեցավ, բայց հետո մտածեց, որ գուցե այնտեղ ինչ-որ արժեքավոր բան կա։

Նա ծնկի եկավ և սկսեց ուշադիր նայել անցքի մեջ։ Ներսից թույլ լույս էր գալիս, և նա կարողացավ տեսնել մի նեղ ճանապարհ, որը ներքև էր տանում։ Ալի Բաբան երկար մտածեց։ Նա գիտեր, որ վտանգավոր է մենակ մտնել այդ տեղ, բայց նաև գիտեր, որ եթե չփորձի, ապա միշտ կափսոսա։ Վերջապես նա որոշեց իջնել։

Նա կապեց պարկը պարանի ծայրին և սկսեց զգուշությամբ սողալ ներքև։ Պատերը խոնավ էին, և ամեն քայլափոխի նա կարող էր սահել ու ընկնել։ Երբ նա հասավ ներքև, տեսավ մի մեծ սրահ, որի պատերը փայլում էին ոսկու և արծաթի պես։ Այնտեղ դրված էին մեծ սնդուկներ, որոնք լի էին ոսկե մետաղադրամներով, թանկարժեք քարերով և զարդերով։

Ալի Բաբան չէր հավատում իր աչքերին։ Նա մի քանի րոպե կանգնած էր լուռ, ապա սկսեց լցնել պարկը։ Նա վերցրեց միայն այնքան, որքան կարող էր տանել, որովհետև գիտեր, որ ագահությունը միշտ վատ բան է բերում։ Երբ պարկը լցվեց, նա դուրս եկավ քարայրից և վերադարձավ տուն։

Ֆատիման, տեսնելով ամուսնու ուրախ դեմքը և լի պարկը, զարմացավ։ Նա հարցրեց, թե որտեղ է գտել այդքան գանձ։ Ալի Բաբան պատմեց ամեն ինչ։ Նրանք միասին որոշեցին, որ այլևս երբեք չեն տառապի աղքատությունից։ Նրանք կառուցեցին մեծ տուն, գնեցին հարուստ հագուստներ և սկսեցին ապրել երջանիկ կյանքով։

Սակայն Ալի Բաբան չմոռացավ իր գյուղացիներին։ Նա օգնեց նրանց, որոնք կարիքի մեջ էին, և միշտ հիշեցնում էր իր որդիներին, որ հարստությունը պետք է օգտագործել բարի գործերի համար։ Այդպես նրա անունը դարձավ հայտնի ոչ միայն իր հարստության, այլև իր բարության համար։

— Ձեր ընկերը ինչպե՞ս է զգում իրեն, — հարցրեց նա, երբ նրանք դուրս եկան ռեստորանից։

— Ինչպես ասես, որ ոչ մի բանից չի վախենում, — պատասխանեց Ռոդոլֆը։ — Ես նրան ճանաչում եմ տասը տարուց ավելի, և ես չեմ հիշում, որ նա երբևէ վախեցած լիներ։ Նա ինչ-որ անհասկանալի զգացողություն չունի։ Նա ասում է, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։ Նա ասում է, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։ Նա ասում է, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։

Ֆրանսուան ժպտաց։

Ռոդոլֆը նրան պատմեց իր ծանոթության պատմությունը Ժակ Արնուի հետ։ Նրանք հանդիպել էին Մարսելում, մի ճաշկերույթի ժամանակ, որին Ռոդոլֆը հրավիրված էր։ Ժակ Արնուն այդ ժամանակ ընդամենը քսան տարեկան էր։ Նա նոր էր վերադարձել Ամերիկայից, որտեղ երեք տարի ապրել էր։ Նա ասում էր, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։ Նա ասում էր, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։ Նա ասում էր, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։

Ռոդոլֆը ժպտաց։

— Ես չեմ հավատում, որ նա ոչ մի բանից չի վախենում, — ասաց նա։ — Ես կարծում եմ, որ նա վախենում է կորցնել իր ընկերոջ վստահությունը։

Ֆրանսուան գլխով արեց։

— Ես էլ եմ այդպես կարծում, — ասաց նա։ — Բայց նա ասում է, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։

Ռոդոլֆը ժպտաց։

— Ես չեմ հավատում, որ նա ոչ մի բանից չի վախենում, — ասաց նա։ — Ես կարծում եմ, որ նա վախենում է կորցնել իր ընկերոջ վստահությունը։

Ֆրանսուան գլխով արեց։

— Ես էլ եմ այդպես կարծում, — ասաց նա։ — Բայց նա ասում է, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։

Ռոդոլֆը ժպտաց։

— Ես չեմ հավատում, որ նա ոչ մի բանից չի վախենում, — ասաց նա։ — Ես կարծում եմ, որ նա վախենում է կորցնել իր ընկերոջ վստահությունը։

Ֆրանսուան գլխով արեց։

— Ես էլ եմ այդպես կարծում, — ասաց նա։ — Բայց նա ասում է, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։

Ռոդոլֆը ժպտաց։

— Ես չեմ հավատում, որ նա ոչ մի բանից չի վախենում, — ասաց նա։ — Ես կարծում եմ, որ նա վախենում է կորցնել իր ընկերոջ վստահությունը։

Ֆրանսուան գլխով արեց։

— Ես էլ եմ այդպես կարծում, — ասաց նա։ — Բայց նա ասում է, որ ինքը ոչ մի բանից չի վախենում, որովհետև ոչ ոք չի կարող նրան ոչ մի բան խլել։

ՊԱՐՈՒԱԿ Ա. ՓԱՓԱԶՅԱՆ
ԽՄԲԱԳԻՐ ՀԱՅԿ ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ, ՅԵՐԵՎԱՆ, 1969

ԱՂԱՂ

Տօքթօր Կ. Յօհաննէս 153
Ամէն օրուան հացը 155

Տօքթօր Կ. Յօհաննէս

I

1866 օգոստոս ,

Ամէն-Վէրեվ

* * *

— Ամէն օրուան հացը մեզի տուր այսօր , ըսաւ Աղաղը , ինչպէս ամէն առաւօտ , ինչպէս ամէն օր , ինչպէս միշտ , ինչպէս միշտ ալ ես պիտի ըսեմ քեզի , որ ամէն օրուան հացը չկայ , որ ամէն օրուան հացը չի կրնար ըլլալ , որ ամէն օրուան հացը չի կրնար գոյութիւն ունեն